

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาที่ 1

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองกับการผูกมัดของคู่รัก โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานในการวิจัย

1. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้
2. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

รูปแบบการวิจัย เป็นการศึกษาระยะยาว

กลุ่มตัวอย่าง

บุคคลทั่วไปที่มีอายุระหว่าง 18-35 ปี มีคนรักและมีความรักกับเพศตรงกันข้าม (Heterosexual) ยังไม่ได้สมรส มีระยะเวลาในการคบหากันไม่ต่ำกว่า 3 เดือน จำนวน 464 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สร้างขึ้นตามแนวทางของ Raskin และ Terry (1998) เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ซึ่งมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ อำนาจหน้าที่ ความสามารถในการพึ่งตนเอง ความเหนือกว่าผู้อื่น การชอบแสดงออก การแสวงหาประโยชน์ ความทะนงตน การสมควรได้มากกว่าผู้อื่น ต่อมาผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนาคี มณีศรีได้เพิ่มองค์ประกอบที่ 8 คือ การหวั่นไหวมากกว่าปกติ (hypersensitivity) เข้ามาด้วยเหตุผลทาง

วัฒนธรรมและความแตกต่างของลักษณะความหลงตนเองในสังคมไทยและต่างประเทศ ได้ข้อ
 กระทั่งรวม 48 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .95

มาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรัก พัฒนาขึ้นตามแนวทางของ Hendrick และ
 Hendrick (1986) ใช้วัดรูปแบบความรัก 6 รูปแบบ ได้แก่ ความรักแบบเสนาหา ความรักแบบ
 เล่นเกม ความรักแบบมิตรภาพ ความรักแบบใช้เหตุและผล ความรักแบบลุ่มหลงและความรัก
 แบบเสียสละ เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง มีข้อกระทงทั้งหมด 60 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์
 ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคของรูปแบบความรักในแต่ละรูปแบบตั้งแต่
 .67 (ความรักแบบใช้เหตุและผล) ถึง .83 (ความรักแบบเสียสละ)

มาตรวัดการผูกมัดกับคู่รัก สร้างขึ้นตามแนวคิดของ Rusbult (1983) มี 3 องค์ประกอบ
 คือ ความพึงพอใจ คุณภาพของทางเลือก และการลงทุน เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง
 มีข้อกระทงทั้งหมด 22 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคด้าน
 ความพึงพอใจ คุณภาพของทางเลือก และการลงทุนเท่ากับ .82 .80 และ .71 ตามลำดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยนำแบบสอบถาม
 รวมเป็นฉบับเดียวกัน ประกอบด้วยมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง มาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับ
 ความรัก และมาตรวัดการผูกมัดกับคู่รัก ไปขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างที่มีคนรักและมีความ
 รักกับเพศตรงกันข้าม (Heterosexual) อายุระหว่าง 18-35 ปี ยังไม่ได้สมรส มีระยะเวลาในการคบหา
 กันไม่ต่ำกว่า 3 เดือน จำนวน 464 คน เก็บข้อมูลตามสถาบันการศึกษา หน่วยงาน องค์กร และ
 ห้างสรรพสินค้าชั้นนำ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในการตอบแบบสอบถามให้ผู้ตอบตอบ
 อย่างเป็นอิสระ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่อการผูกมัดใน
 ความสัมพันธ์ โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน ใช้โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง
 (Structural Equation Modeling หรือ SEM) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL)

ผลการวิจัย

1. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้
2. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การศึกษาที่ 2

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาวิธีการกระตุ้นให้บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีการผูกมัดต่อคู่รักเพิ่มขึ้น ด้วยการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดของคู่รัก
2. สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทำให้เกิดการผูกมัดมากกว่าการไม่ได้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์
3. สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์และการไม่กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีการผูกมัดไม่แตกต่างกัน
4. เมื่อได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ
5. เมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดไม่แตกต่างจากผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ

รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงทดลอง รูปแบบการวิจัยเป็นแบบ 2 X 2 แฟคทอเรียลดีไซน์ (factorial design) โดยมีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (สูงและต่ำ) และการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ (ได้และไม่ได้รับการกระตุ้น) เป็นตัวแปรอิสระ การผูกมัดในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรตาม

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีคนรักและมีความรักกับเพศตรงกันข้าม (Heterosexual) ยังไม่ได้สมรส มีระยะเวลาในการคบหากันไม่ต่ำกว่า 3 เดือน จำนวน 160 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและมาตรวัดการผูกมัดกับคู่รัก เช่นเดียวกับการศึกษาที่ 1 ภาพและใบงานที่ใช้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ เป็นภาพบุคคลที่แสดงถึงความสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อน คนรัก และการมีความสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นในสังคม จำนวน 15 ภาพ ใช้โปรแกรมไมโครซอฟเพาเวอร์พอยท์ (Microsoft PowerPoint) ในการนำเสนอภาพ ใบงานที่ใช้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ในเงื่อนไขไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ เป็นภาพสิ่งของเครื่องใช้ จำนวน 15 ภาพ และใบงานหาสิ่งของที่ซ่อนอยู่ในภาพ

วิธีการทดลอง

ผู้วิจัยจำแนกผู้ร่วมการทดลองจากคะแนนการตอบมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง โดยใช้เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มสูงเท่ากับหรือสูงกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 ขึ้นไป กลุ่มสูงมีคะแนนอยู่ระหว่าง 130-176 คะแนน และกลุ่มต่ำเท่ากับหรือต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 กลุ่มต่ำมีคะแนนอยู่ระหว่าง 66-104 คะแนน กลุ่มละ 40 คน จากนั้น ผู้วิจัยสุ่มผู้ร่วมการทดลองที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำเข้าสู่เงื่อนไขได้รับหรือไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ในเงื่อนไขได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ให้ผู้ร่วมการทดลองดูภาพแสดงความสัมพันธ์ของผู้คน ภาพละ 15 วินาที เป็นระยะเวลาประมาณ 4 นาที และให้ทำแบบสอบถามความคิดเห็นต่อคนรัก โดยตอนที่ 1 ให้เขียนเรียงความถึงเหตุการณ์ที่ผู้ร่วมการทดลองประทับใจคนรักมา 1 เหตุการณ์ โดยถ่ายทอดความรู้สึกที่มีต่อคนรัก ตอนที่ 2 ให้เขียนคุณสมบัติที่รู้สึกประทับใจในคนรัก และตอนที่ 3 ให้ประเมินคำคุณลักษณะเน้นความสัมพันธ์ จำนวน 20 คำ ที่ตนรับรู้ว่าคนรักมีส่วนในเงื่อนไขที่ไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ให้ผู้ร่วมการทดลองดูรูปภาพสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ และทำใบงานหาสิ่งของที่ซ่อนอยู่ในภาพ ทั้งสองเงื่อนไขใช้ระยะเวลา 15 นาที และให้ตอบคำถามตรวจการจัดกระทำหลังดูรูปภาพและทำใบงานที่ได้รับว่าผู้ร่วมการทดลองรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งและอยู่ร่วมกันในสังคม ความสัมพันธ์กับคนอื่นและ

คุณธรรมหรือไม่ โดยให้เลือกตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” เพื่อตรวจสอบว่าผู้ร่วมการทดลองรับรู้ว่าคุณอยู่ในเงื่อนไขที่ผู้วิจัยจัดกระทำหรือไม่ จากนั้น ให้ทำมาตรวัดการผูกมัดกับคู่รัก ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณ เฉลย และอธิบายวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการทดลอง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาที่ 2 ผู้วิจัยทดสอบอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อทดสอบปฏิสัมพันธ์และอิทธิพลหลักตามสมมติฐาน

ผลการศึกษา

1. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดของคู่รักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทำให้เกิดการผูกมัดมากกว่าการไม่ได้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทำให้เกิดการผูกมัดมากกว่าการไม่ได้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
4. เมื่อได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
5. เมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำมีการผูกมัดมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจะศึกษาตัวแปรรูปแบบความรักแบบเล่นเกมในการศึกษาที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงการศึกษาที่ 1 และ 2 เข้าด้วยกัน
2. การออกแบบการทดลองในการศึกษาที่ 1 อาจจะหาวิธีวัดคะแนนก่อนการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ โดยไม่ให้ผู้ร่วมการทดลองตระหนักรู้และเว้นระยะเวลาในการวัด
3. ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงวิธีการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์วิธีอื่น ๆ
4. อาจศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างจากงานวิจัยนี้ เช่น คู่รักที่เพิ่งแต่งงาน คู่สมรส
5. การติดตามผลจากการกระตุ้นความสัมพันธ์อาจขยายระยะเวลาให้นานขึ้น โดยกำหนดเป็นช่วงเวลาที่แน่นอน โดยทำวิจัยในลักษณะการศึกษาระยะยาว (Longitudinal study)